

**కాళేశ్వరం మొదటి
ఫలితం తుంగతుర్తికే**
నాడు 18వేల ఎకరాలు సాగైతే..
నేడు 1,12,210
ఎకరాలకు పెరిగిన విస్తీర్ణం
స్వరాష్ట్రంలో మాలిన
తుంగతుర్తి నియోజకవర్గ
ముఖచిత్రం

నాడు కరువు నేల.. నేడు సిరుల మాగాణం

ఆరు దశాబ్దాల్లో జరుగని అభివృద్ధి తొమ్మిదిన్నరేండ్లలోనే..
రూ.6వేల కోట్లతో అభివృద్ధి, సంక్షేమ పథకాలు

తిరుమలగిరి, అక్టోబర్ 28 : పోరాటాల పురిటి గడ్డ తుంగతుర్తి నియోజకవర్గం. నిజామున తరి మిక్కొట్టి రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన ఘన చరిత్ర కలిగిన ప్రాంతమిది. కానీ, పాలకుల వివక్షతో ఈ ప్రాంతం కరువుకు కేరాఫ్ గా మారింది. ఆధిపత్య పోరుతో ఎక్కడ చూసినా గోరీలు, స్థూపాలు కనిపించేవి. కక్షలు, కార్చణ్యాలతో అభివృద్ధి కుంటుపడి ఇక్కడి ప్రజలు వలస బాటలు పట్టారు. నీటి చుక్క లేక భూములు నెర్రెలు బారాయి. 400 ఫీట్ల మేర బోర్లు వేసినా నీటి చుక్క కనిపించేది కాదు. వ్యవసాయం కుంటుపడింది. రహదారులు అస్తవ్యస్తంగా ఉండేవి.

తుంగతుర్తి నియోజకవర్గానికి 66 ఏండ్ల చరిత్ర ఉంది. 1957లో జరిగిన నియోజకవర్గాల పునర్విభజనలో భాగంగా ఆవిర్భవించింది. అంతకు ముందు సూర్యాపేట నియోజకవర్గంలో భాగంగా ఉండేది. ఆది నుంచి కమ్యూనిస్టు, కాంగ్రెస్ పార్టీలకు కంచుకోటగా ఉన్న ఈ నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి ఆమడ దూరంలో ఉండేది. పాలకులు ఈ ప్రాంతాన్ని పట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. 2014లో స్వరాష్ట్రం సిద్ధించి బీఆర్ఎస్ అధికారంలోకి వచ్చాక రూ.6వేల కోట్లతో అభివృద్ధి జరుగడంతో నియోజకవర్గ ముఖచిత్రం పూర్తిగా మారికొత్తరూపు సంతరించుకున్నది. గడిచిన 9 ఏండ్లలో కేసీఆర్ ప్రభుత్వం ఎస్సార్ఎస్ కాల్యాలను ఆధునికీకరించి కాళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్ ద్వారా సాగునీటిని అందించడంతో ప్రతి పల్లె పచ్చని మాగాణంగా మారింది. నెర్రెలు బారిన భూమిలో సిరుల పంటలు పండుతున్నాయి. తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేస్తున్న అభివృద్ధి, సంక్షేమ పథకాలతో ఇక్కడి ప్రజల జీవన విధానం పూర్తిగా కొత్త పుంతలు తొక్కింది. మిషన్ కాకతీయతో 450 చెరువులకు పూర్ణవైభవం వచ్చింది. నెర్రెలు బారిన చెరువులు, కుంటలు జలకళ సంతరించుకున్నాయి. నియోజకవర్గంలో రూ.59 కోట్లతో 6 చోట్ల చెక్ డ్యామ్లు నిర్మించారు. తిరుమలగిరి, మోతూర్ను మున్సిపాలిటీలుగా మార్చారు. తిరుమలగిరి మున్సిపాలిటీలో రూ.5 కోట్లతో పురపాలక భవనం, రూ.2 కోట్లతో సమీకృత మార్కెట్, రూ.30 కోట్లతో మంచినీటి ట్యాంకు, పైపులైన్ నిర్మాణం, రూ.3 కోట్లతో ఆడిటోరియం, రూ.2 కోట్లతో డంపింగ్ యార్డు, రూ.3 కోట్లతో సీసీరోడ్లు, రూ.5 కోట్లతో సీసీ రోడ్లు, డ్రైనేజీ కాల్యాల నిర్మాణం, రూ.2 కోట్లతో బతుకమ్మ ఘాట్, కమ్యూనిటీ హాల్, సెంట్రల్ లైటింగ్ సిస్టమ్, అదేవిధంగా రూ.15 లక్షలతో పద్మశాలి, శాలివాహన, బుడిగజంగాల, ముదిరాజ్ కమ్యూనిటీ భవనాలకు శంకుస్థాపనలు చేశారు. రూ.7.50 కోట్లతో శాలిగారం ప్రాజెక్టుకు మరమ్మత్తులు చేశారు. రూ.5.16 కోట్లతో నూతన గ్రామపంచాయతీ భవనాల నిర్మాణం, రూ.19.40 కోట్లతో డబుల్ బెడ్రూం ఇండ్ల నిర్మాణాలు, 44,372 మందికి ఆసరా పింఛన్లు అందించారు. రూ.18 కోట్లతో ఎస్సార్ఎస్ కాల్యాల ఆధునికీకరణ పూర్తిచేశారు. తిరుమలగిరి మండలంల మాలిపురంలో రూ.3కోట్లతో పాలిటెక్నికల్ కళాశాల, సుమారు రూ.6 కోట్లలో నూతన వసతి గృహం నిర్మించారు. అర్రపల్లిలో రూ.5 కోట్లతో లక్ష్మీనర్సింహ స్వామి ఆలయ పునర్నిర్మాణం, రూ.1.55 కోట్లతో సబ్ మార్కెట్ యార్డు ఏర్పాటు, రూ.3 కోట్లతో తుంగతుర్తిలో మార్కెట్ యార్డు నిర్మాణం, రూ.232 కోట్లతో బీటీ రోడ్ల నిర్మాణం. రూ.4.80 కోట్లతో మోతూర్ మిసీ ట్యాంకెండ్ ఏర్పాటు, 30 పడకల ఆస్పత్రి మంజూరు చేశారు. నూతనకల్లో రూ.110 కోట్లతో మిషన్ భగీరథ ఫిల్టర్ బెడ్ నిర్మాణం, రూ.310.33 కోట్లతో నియోజకవర్గంలో మిషన్ భగీరథ పనులు జరిగాయి. రూ.2.30 కోట్లతో గ్రామాల్లో తాగునీటి సరఫరా పైపులైన్లు వేశారు. రూ.18 కోట్లతో గురజాల-మానాయికుంట బ్రిడ్జిపై రోడ్డు నిర్మాణం చేపట్టారు. తుంగతుర్తిలో రూ.44 కోట్లతో 100 పడకల దవాఖాన, రూ.43 కోట్లతో మద్దిరాల మండలంలో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం మంజూరు చేశారు. గురుకుల, మోడల్, కన్యార్యాగాండ్ పాఠశాలలు, పాలిటెక్నికల్ కళాశాల ఏర్పాటు చేశారు. దళిత బంధు పథకం కింద తిరుమలగిరి మండలాన్ని పైలెట్ ప్రాజెక్టుగా ప్రకటించి 2,223 కుటుంబాలకు రూ.250 కోట్లు అందించారు.

జిల్లా, మండలాల విభజనతో చేరువైన పాలన

ఉమ్మడి తుంగతుర్తి నియోజకవర్గంలో 6 మండలాలు ఉండేవి. తుంగతుర్తి నియోజకవర్గానికి రావాలంటే శాలిగారం ప్రజలు 75 కిలోమీటర్లు ప్రయాణం చేయాల్సి వచ్చేది. అలాగే నూతనకల్, తిరుమలగిరి, జాజిరెడ్డిగూడెం ప్రజలు 25 కిలోమీటర్లు, మోతూర్ ప్రజలు 52 కిలోమీటర్లు ప్రయాణం చేయాల్సి వచ్చేది. మండలాల పునర్విభజన తర్వాత సూర్యాపేట జిల్లాలో నాగారం, మద్దిరాల, యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలో అడ్లగూడూరు మండలాలు ఏర్పడ్డాయి. దాంతో తుంగతుర్తి నియోజకవర్గంలోని 9 మండలాలు ఏర్పడి 3 జిల్లాల్లో విభజించడం జరిగింది. తిరుమలగిరి, మోతూర్ మున్సిపాలిటీలుగా ఏర్పడి రూ.100 కోట్లతో అభివృద్ధి జరిగాయి. అలాగే తిరుమలగిరి, నాగారం, అర్రపల్లి, తుంగతుర్తి, నూతనకల్, మద్దిరాల మండలాలు సూర్యాపేట జిల్లాలో చేరాయి. మోతూర్, అడ్లగూడూరు, యాదాద్రి భువనగిరిలో చేరగా శాలిగారం నల్లగొండ జిల్లాలో ఉంది. కొత్త రెవెన్యూ డివిజన్ల ఏర్పాటు తర్వాత శాలిగారం నల్లగొండ రెవెన్యూ డివిజన్లోకి, అడ్లగూడూరు, మోతూర్ యాదాద్రి భువనగిరి, తిరుమలగిరి, నాగారం, జాజిరెడ్డిగూడెం, తుంగతుర్తి, నూతనకల్, మద్దిరాల మండలాలు సూర్యాపేట రెవెన్యూ డివిజన్ పరిధిలోకి వెళ్లడంతో ప్రజలకు దూరభారం తగ్గింది.

నూతనకల్లో ఏర్పాటు చేసిన మిషన్ భగీరథ ఫిల్టర్ బెడ్

గతంతో పోల్చుకుంటే ఎంతో అభివృద్ధి

-గాదర్ కిశోర్ కుమార్, తుంగతుర్తి ఎమ్మెల్యే

గత పాలకుల నిర్లక్ష్యంతో దశాబ్దాల తరబడి కరువుతో అల్లాడిన తుంగతుర్తి నియోజకవర్గం నేడు ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ సహకారంతో అన్ని రంగాల్లో ఎంతో అభివృద్ధి జరిగింది. కాళేశ్వరం పుణ్యమా అని పల్లెల్లో పచ్చని పైర్లు పండుతున్నాయి. ప్రజల ఆనందం చూస్తుంటే ఎంతో సంతృప్తి అనిపిస్తుంది. మరోసారి తుంగతుర్తి నియోజకవర్గంలో బీఆర్ఎస్ నియోజకవర్గం ఏర్పాటు చేసిన భారీ మెజార్టీతో గెలిపిస్తే ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ డిస ఆరు దశాబ్దాల్లో ఆర్, మంత్రులు కేటీఆర్, జగదీశ్ రెడ్డి సహకారంతో జరుగని అభివృద్ధి స్వరంతో నియోజకవర్గాన్ని మరింత అభివృద్ధి చేసి రాష్ట్రానికే ఆదర్శంగా తీర్చిదిద్దతా. తుంగతుర్తిలోనే ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ చేసిన చూపించారు. 6వేల కోట్లతో అభివృద్ధి, సంక్షేమ పథకాలు నియోజకవర్గానికి అందాయి. అభివృద్ధి పనులకు రూ.1,955.71 కోట్లు, సంక్షేమ పథకాలకు రూ.3,446.96 కోట్లను ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసింది. నియోజకవర్గంలో మొత్తం 1,41,265 ఎకరాల భూమి ఉండగా 2014 ముందు 17 వేల ఎకరాలకు మించి సాగైన దాఖలాలు లేవు. నేడు 1,12,210 ఎకరాల్లో వరి సాగవుతుంది. ఒకప్పుడు తిండిగింజలు లేని, పని చేరకని ప్రాంతంలో నేడు సిరుల పంటలు పండుతున్నాయి. నాడు నియోజకవర్గ వ్యాప్తంగా లక్ష మెట్రిక్ టన్నులకు మించి ధాన్యం పండేది కాదు. మిషన్ కాకతీయ, ఎస్సార్ఎస్ కాల్యాల ద్వారా రెండు పంటలకు సాగునీరు అందుతుండడంతో నేడు 10 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యం దిగుబడి వస్తుంది. ఏపీ, బీహార్ నుంచి కూలీలు వచ్చి ఇక్కడ పని చేస్తున్నారు. ఉమ్మడి నల్లగొండలోనే అత్యధికంగా వరి పండిస్తున్న ప్రాంతంగా తుంగతుర్తి నియోజకవర్గం ఖ్యాతి పొందింది. అలాగే మిషన్ భగీరథతో 132 గ్రామాలకు తాగునీరు అందుతున్నది.

మానాయికుంట-గురజాల మధ్య ముసీ నదిపై నిర్మించిన బ్రిడ్జి

కష్టాలు తీరినయే..

గత ప్రభుత్వాల నిర్లక్ష్యంతో పొలాల్లో కనిపించాల్సిన తడి, అన్నదాత కండ్లల్లో ఏరులై పారింది. కర్షకులు కరువు కోరల్లో చిక్కుకున్నారు. బంగారం పండాల్సిన భూములు నెర్రెలు బారి బీళ్లుగా మారాయి. సాగునీరు లేక విద్యుత్ అందక తెచ్చిన అప్పులు తీరక సగటున రోజుకు ఇద్దరు రైతులు చనిపోయిన పరిస్థితి. అయినా నాటి ప్రభుత్వాల స్పందించలేదు. పోరాడి సాధించుకున్న స్వరాష్ట్రంలో ఈ దుస్థితి ఉండకూడదని ఉద్యమ నాయకుడైన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ సాగునీటితో పాటు విద్యుత్ సమస్యను రూపుమాపారు. తాగునీటి కష్టాలు కూడా తీరాయి. ప్రస్తుతం చెరువులు, కుంటలు నిండుకుండల్లా జలకళ సంతరించుకున్నాయి. నాటి బీడు భూముల్లో నేడు సిరుల పంటలు పండుతున్నాయి.

నేడు లక్షల్లో భూముల ధరలు..

2014కు ముందు నియోజకవర్గంలో సాగునీరు లేక వ్యవసాయ భూములు పడావు పడ్డాయి. అమ్ముడా మంటే కొనేవారు లేక రైతులు అవస్థలు పడ్డారు. అలాంటి భూములకు కాళేశ్వరం నుంచి గోదావరి జిల్లా రావడంతో నేడు బంగారు పంటలు పండుతున్నాయి. నాడు ఎకరానికి 25 వేల నుంచి 50 వేల పలికిన ధరలు నేడు 30 లక్షల నుంచి కోటి రూపాయల వరకు పెరిగాయి. నాడు భూములు అమ్ముదామంటే కొనేవారు లేకపోగా, నేడు కొందామంటే అమ్మేవారు లేని పరిస్థితి నెలకొంది.

తుంగతుర్తి నియోజకవర్గంలో ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన నిధులు

- పంచాయతీరాజ్ పనులకు రూ.365.39కోట్లు**
- ఇరిగేషన్ కు రూ.320.43 కోట్లు**
- ఆర్ అండ్ బి పనులకు రూ.231.99కోట్లు**
- రైతు వేదికలకు రూ.6.16కోట్లు**
- వైకుంఠధామాలకు రూ.32.94 కోట్లు**
- పల్లె ప్రకృతి వనాలకు రూ.9.24కోట్లు**
- ఆసరా పింఛన్ కోసం రూ.947.38కోట్లు**
- కల్యాణలక్ష్మికి రూ.100.34కోట్లు**
- రైతుబంధు కోసం రూ.109.19కోట్లు**
- రైతుబీమా కోసం రూ.47.95 కోట్లు**
- గౌరెల పంపిణీకి రూ.105.82కోట్లు**
- 100 పడకల దవాఖానకు రూ.44కోట్లు**
- కేజీబీపీ పాఠశాలకు రూ.7.50 కోట్లు**
- బంజారా భవనం కోసం రూ.కోటి**
- అంబేద్కర్ భవన నిర్మాణానికి రూ.కోటి**

అర్రపల్లి : కాళేశ్వరం జలాలతో సిరుల మాగాణంగా మాలిన అర్రపల్లి భూములు

తిరుమలగిరి-అనంతారం మధ్య బిక్కేరు వాగుపై మత్తడి దుంకుతున్న చెక్ డ్యామ్

సీఎం కేసీఆర్ పుణ్యంతోనే బాగుపడ్డం

కేసీఆర్ సారు వచ్చినంకనే మా బతుకులు బాగుపడ్డాయి. ఏండ్ల నుంచి అరిగోస పడ్డాం. ఇప్పుడు ఆ బాధలు తీరినయి. 25 ఏండ్ల కింద నీళ్లు లేక మావాళ్లు వ్యవసాయ భూమి అమ్ముతే 5 వేలకు ఎకరం చొప్పున ఏడెకరాలు కొన్నాను. ఆరోజు ఏడెకరాలకు పెట్టిన డబ్బుతో ఈరోజు ఎకరం కూడా కొనేలేని పరిస్థితి. ఇదంతా సీఎం కేసీఆర్ సారు పుణ్యమే. చెరువులు, కుంటలు నిండి ఎక్కడ చూసినా నీళ్లు కనిపిస్తున్నాయి. ఏ బోరు పెట్టినా నీళ్లు తన్నుకొస్తున్నాయి. ఇప్పుడు ఎకరం భూమి 30 నుంచి 50 లక్షలు పలుకుతుంది. వ్యవసాయం జోరుగా సాగుతుంది. పంటలు బాగా పండుతున్నాయి. కేసీఆర్ సారుకు రుణపడి ఉంటాం. - భానునాయక్, రామునిబండతండా, తిరుమలగిరి

